

UNIVERZITA KARLOVA – PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra francouzského jazyka a literatury

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: **Marek Varmuža**

Název práce: Optimalizace výukového procesu cizího jazyka na českých středních školách

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Kateřina Suková Vychopňová, Ph.D.

Hodnocení práce:

1. Cíl práce

Marek Varmuže se ve své bakalářské práci snaží zodpovědět výzkumnou otázku, jaká metoda výuky (jazyků) je optimální pro využití ve středoškolském kontextu. Za „optimální“ považuje zejména výuku časově efektivní ve vztahu k výsledkům učení a času, který musí strávit učitel přípravou, realizací a reflexí.

Tento cíl považuji za zajímavý a jeho splnění by jistě obohatilo výuku jazyků nejen na střední škole. Dle mého názoru i profesních zkušeností však přesahuje nejen možnosti bakalářské práce, ale i jakékoli další výzkumné snahy. I sám autor práce v textu zmiňuje, že individuální kontext, potřeba diferenciacce a další a další faktory řadí nalezení celkově optimální metody mezi cíle nespílitelné, snad dokonce kontraproduktivní.

V dalších akademických textech bych tak Markovi Varmužovi doporučoval zaměřit se například na přínos jen jedné metody, či na jednu konkrétní třídu nebo učitele.

2. Zpracování obsahu

Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou/výzkumnou. V první části se autor věnuje zejména vymezení pojmů výuka a výukové metody, v části praktické analyzuje výsledky dotazníkového šetření mezi několika desítkami respondentů, jejichž odpovědi získal pomocí online dotazníků. Po metodické stránce hodnotím toto rozvržení jako správné a doporučuji, aby jej autor zachoval i v dalších akademických textech.

Bohužel, samotnou realizaci a obsahovou stránku kapitol nemohu hodnotit stejně pozitivně. Teoretická část by obstála jako samostatný exkurz, který by představil výukové metody. Nelze jej však považovat za přínosný vzhledem k tématu práce, kterým je výuka jazyků na střední škole. Kapitolám téměř zcela chybí konkretizace směrem k výuce jazyků, autor uvádí jen absolutní minimum konkretizací směrem k jazykovému vyučování.

Část výzkumná je pak sice kvantitativně bohatá, autor má dostatek respondentů a jejich odpovědi zpracovává strukturovaně a pečlivě. Opět ale není jasné, podle čeho respondenti odpovídali, jak došli k tomu, že právě té či oné metodě věnují tolik a tolik času. Chybí mi zapojení kvalitativních metod – rozhovoru, pozorování apod. Jistě, přesahovalo by to nároky na tento typ práce, ale to je důsledkem tématu a zejména cíle, který si autor zvolil.

Celkově pak nejsem přesvědčen, že vztah „časová náročnost“ a „efektivita plnění cílů“ (kterou navíc autor nezkoumá, pouze konstatuje spolu s teoretickou literaturou) lze přímo vztahovat k optimální výuce. Existují jistě i jiné možnosti, jak optimální výuku definovat či alespoň vnímat.

Práce navíc „naťukává“ další komplexní témata, např. syndrom vyhoření, kterým ale nevěnuje (a ani věnovat nemůže) dostatek prostoru.

Možná by pomohlo i to, kdyby byla práce psána na základě více zdrojů – jednostránková bibliografie je pro toto téma/tato témata málo.

3. Formální a jazyková úroveň

Formálně je práce zpracována dostatečně. Je psána češtinou, která je srozumitelná, jasná, někde snad až příliš akademická. U obhajoby se rád přesvědčím, zda autor veškerý pojmový aparát dokáže využít i při prezentaci a v následné diskuzi.

Překlepy a grafické nedostatky se v práci vyskytují, ale nejsou časté (kapitola 2.2, která začíná na konci strany, vynechané části stránek kvůli příliš velkým grafům na str. 42, 44, 47 atd.). Největším problémem, který mi nejprve velmi ztížil porozumění, je prohození popisek u zpracovaných grafů, kdy reflexe a příprava jsou u opačných škál. Ideální není ani nechronologické řazení u grafu na str. 34.

Práce obsahuje všechny potřebné části, včetně resumé ve FJ a příloh. Je ale škoda, že se autor neodvážil psát ve francouzštině i samotný text. To by mu dovolilo rozvinout své lexikální i argumentační dovednosti v oblasti francouzské didaktiky.

4. Přínos práce

Práce dovolila studentovi vyzkoušet si výzkumné metody a pokusit se dosáhnout ambiciózního cíle. Její vypracování mu ukázalo, jakými cestami se v dalších akademických textech nevydávat a čeho se vyvarovat. Na druhou stranu je nutno uznat, že se autor pokusil zorientovat v komplexním tématu a že dokázal schopnost strukturovaného myšlení a syntézy. To vše je pro něj jistě přínosné.

Čtenář pak má možnost nahlédnout do vnímání výukového procesu, jeho přípravy i reflexe u středoškolských učitelů, což lze považovat za přínosnou zkušenost.

Bakalářskou práci „Optimalizace výukového procesu cizího jazyka na českých středních školách“ **doporučuji** s výše uvedenými výhradami k obhajobě, při které bych mimo níže uvedené otázky s autorem diskutoval o jeho pojetí a realizaci výzkumu, který byl podkladem pro její zpracování.

Otázky a náměty k obhajobě:

- 1) Jaká další pojetí „optimalizace“ či „efektivní výuky“ byste dokázal vymezit, definovat?
- 2) Jak jste zpracovával statistická data (nástroj, analýza)?
- 3) Existuje korelace mezi efektivní výukou (teaching, enseignement), metodami a efektivním učením se (learning, apprentissage)?

Datum: 16.5. 2024

Podpis:

Mgr. Tomáš Klinka, Ph.D.

